

בס"ד. ש"פ וראו, כ"ח טבת, מבה"ח שבפי, ה'תשי"ב
(הנחה בלתי מנוחה)

וירצו אלקים אל משה ויאמר אליך אני הוי' וראו אל אברהם גר
באל שדי ושמי הוי' לא נודעתי להם גר, לכן אמור לפני
ישראל אני הוי' והוצאתי גר והצלתי גר ונאלתי גר ולקחתי גר (ד'
לשונות של גאולה?) וידעתם כי אני הוי'. והיינו, שדוקא עיי הגאולה
ממצרים דוקא נעשה גילוי שם הוי'. וידועה הקושיא בזה, דהרי גם אצל
האבות מציעו גילוי שם הוי', כמ"ש וירא בני אל אברהם, וירא אליו הוי',
וכו"ב, ומהו אמור ושמי הוי' לא נודעתי להם. גם צריך להבין מהי
המצלה בגלות מצרים דוקא, שעיי הגאולה ממצרים יהי הגילוי דשם
הוי', דהנה, מה שזכו לגילוי שם הוי' לאחר יצי"מ, אין זה בגלל שעבשני
לא למצאים בגלות, שהרי גם האבות לא היו בגלות, ומי"מ ושמי הוי' לא
נודעתי להם, אלא הכוונה היא שדוקא מפני שהיו בגלות מצרים ונגאלו
ממנו, הנה עייזו באו לגילוי דידועתם כי אני הוי'. וצריך להבין מהי
המצלה בגלות מצרים ויצאת מצרים דוקא וידעתם כי אני הוי'.

- (ב) ויזכר כהקדמ, מאד"ל אם ישראל עושיין (תשובה) נגאלין ואם לאו אין
נגאלין, אין ישראל נגאלין אלא בתשובה⁸, שמהו משמע
שתהכרח בענין התשובה כשכיל הגאולה הוא ככל אופן, והיינו, שגם
כאשר אין בידם חטא ועון כלל, מוכרח להיות (הקדמה) ענין התשובה לענין
- 1) ראה בהשירה שלפני המאמר (תו"מ
ח"ד ע' 274), שמאמר זה מיוסד על המאמר
הידוע בשם "דער פיונער וואו" (ר"ה וואו)
ושבת מבה"ח שבת תקנ"ד — נופס בתורה
אור לעמבערג שנת תר"ה (ז, ב ואל"ך).
מאמר ארז"ז על פרשיות התורה ח"א ע'
רלח ואילן. שם בהוספות ע' 26 (בהוצאת
תשמ"ט). ועם הנהגות — ארז"ז פרשתנו ע'
ק"ט ואילן. פלח הומון שמתו ע' מר ואילן.
וראה אודות מאמר זה — רשימת כ"ק
אדמו"ר מהר"י"צ בספר השחתות תורת שלום
ע' 86. "התמים" חוברת ח ע' ז [שפ, א].
הערה במפתח מאמר ודרושי אדמו"ר
מהר"ש"ב י"ע ע' סח).
- יש לציין שבעת אמירת המאמר ככה כ"ק
אדמו"ר שליט"א מאד (תת"ח?).
2) ראה ב"כ פפ"ח, ה' שמ"ר פ"ו, ז.
3) פרשתנו ז, ב"ז.
4) ראה גם מאמר ארז"ז תקע"ב ע' קלא.
ארז"ז פרשתנו ח"ז ע' בחקנן. ע' בחקסר.
ובכ"מ.
5) לך יב, ז. שם ז, א.
6) וירא ית א. תולדות כה, ב.
7) סנהדרין צ"ז, ב.
8) רמב"ם הל' תשובה פ"י ח"ה.
9) באר"ח שם: ועמי"ש מזה סדרה כי
ההורים ימוש [לקי"ח תצ"מ, ד].

או התענג על הוי'. ובאופן כזה הרי"ע האכיר"ש כשנועשים מצד העסק
בפנימיות התורה. חזו גם המוסר השכלי שצריך כל אחד ללמוד מהענין
דחוכמה, שגם בעת עסקו באכיר"ש שאז סדר הכירור הוא בדרך מלחמה.
צריך להיות נרגש בו ענין ההתקשרות בעצמות ומחזית א"ס ב"ה, שמצד
זה הרי גם חישון לא יחשיך ממך גר, ועייזו נעשה הכירור בדרך מנוחה,
כמו שידעי לעתיד לבוא.

הגאולה, שאין הדבר תלוי אלא בתשובה. וצריך להביין מזה התוכח שלפני הגאולה יהי ענין בתשובה, וישראל אם יש חטא ועון, צ"ל הקדמת התשובה, דכיון שלעיתים כתיב: ואת רוח השומאה אעביר מן הארץ, צ"ל תחילה ביטול החטאים והעונות, שלא תהי' אחיזה ללעו"ז במחוד"מי של האדם. אבל בשא"ן חטאים כו', מזה הצורך בענין התשובה דוקא.

ג) אך הענין הוא, דהנה בנוגע לענין התשובה (שעתידים ישראל לעשות בסוף גלותם) כתיב: וכל ירח ממנו נידח ממנו דייקא, וקאי על עצמות ומנות א"ס ב"ה, (ולכן) לא ירח ממנו נידח, לפי שכל הניצוצות שבכל נפשות ישראל מקושרים בעצומ"ה א"ס ב"ה (וסופן לאשתאבא בנופא דמלכא²¹).

אך תהי' הנפש הזאת, שהיא בכחנת נכרא ונכול, משתאבא בנופא דמלכא, עצומ"ה א"ס ב"ה, שהוא בחינת כורא וכלי גבול. ובאמת אי אפשר לומר עליו גם דהוא"ר כלי גבול²⁰, דכשם שאי אפשר לומר עליו שהוא גבול גבול ח"ו, כמור"כ אי אפשר לומר עליו שהוא כה"ר כלי גבול ח"ו, דעצומ"ה הוא שלילת הגבול ושלילת הכל"ג, שלילת החיות ושלילת השלילה²⁴, וא"כ יפלא ביותר אצל תהי' המקשרות הנפש, וכפרט כשריא מלובשת בגוף, עם עצומ"ה א"ס ב"ה. אך הענין הוא, שההתקשרות היא ע"י תורה ומצוות. דהנה, התורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה, והמצוות הן איברי דמלכא²⁶, ואעפ"כ ירדו ונתחלשו בענינים גשמיים, הן התורה, כמאר"ל²⁵ שטאשר המלאכים בקשו שתינתן להם התורה, אמרו להם, למצרים ירדתי כו' יצה"ר יש ביניכם וכו', והן המצוות, שנתחלשו בדברים גשמיים, כמו ציצית בצמר גשמי ותפילין בקלף גשמי, ועד שגם המצוות שקיומם במוח וכלב, הרי שיעור המצוה הוא שיהא נרגשת במוח הגשמי וכלב הגשמי²⁸. ומצד ב' הקצוות שבתומ"צ, שהם חכמתו ורצונו ית', ומלובשים בדברים גשמיים, הרי הם מקשרים ומחברים את הנפש האלקית המלובשת בגוף עם עצומ"ה. ומטעם זה נקראו המצוות

(10) זכרי יג, ב.
 (11) ע"פ שמואל"ב יד, יד. וראה תניא ספ"ל ובב"מ.
 ספ"ל"ט, ה"ל תי"ח לאדה"ז פ"ד ס"ג.
 (12) ראה חז"א ר"ג, ב.
 (13) ראה גם לקיפת פקתי"ז ב, המשך תוס"י ע קעב ואילך. תפי"ב חז"א ס"ע צד 215 ואילך. ובב"מ.
 (14) ראה גם המשך תוס"י ע נח, ובב"מ.
 (15) ראה תניא פ"ד ובב"מ.
 (16) ראה חז"א ק"ב, ב. תקי"ח ת"ל (ער, סע"א). תניא רפכ"ג, ובב"מ.
 (17) שבת פת, סע"ב ואילך.
 (18) סה"מ תרצ"א ע סב. תרצ"ז ע 215. עי' תוס"י ע קעב ואילך.
 (19) ראה גם המשך תוס"י ע נח, ובב"מ.
 (20) זכרי יג, ב.
 (21) ע"פ שמואל"ב יד, יד. וראה תניא ספ"ל ובב"מ.
 (22) ראה חז"א ר"ג, ב.
 (23) עי' תוס"י ע קעב ואילך. תפי"ב חז"א ס"ע צד 215 ואילך. ובב"מ.
 (24) ראה חז"א ר"ג, ב. תקי"ח ת"ל (ער, סע"א). תניא רפכ"ג, ובב"מ.
 (25) ראה חז"א ק"ב, ב. תקי"ח ת"ל (ער, ספ"ל"ט, ה"ל תי"ח לאדה"ז פ"ד ס"ג).
 (26) ראה חז"א ר"ג, ב. תקי"ח ת"ל (ער, ספ"ל"ט, ה"ל תי"ח לאדה"ז פ"ד ס"ג).
 (27) ראה חז"א ר"ג, ב. תקי"ח ת"ל (ער, ספ"ל"ט, ה"ל תי"ח לאדה"ז פ"ד ס"ג).
 (28) ראה חז"א ר"ג, ב. תקי"ח ת"ל (ער, ספ"ל"ט, ה"ל תי"ח לאדה"ז פ"ד ס"ג).

ש"פ וארא, כ"ח טבת, מכה"ה שבט, ה'תשי"ב קצו בשם לכושיס¹⁹, שהם לכושים להגשמה שעל ידם מהקשרת בעצומ"ה, לחנות בנועם הוי"ו²⁰ ולאשתאבא בנופא דמלכא.

ד) וז"ל גם מ"שיי ואברהם זקן בא בימינו גוי, באינתן יומין עלילין כו'²², שהם הלכושים דחומ"צ, ועי"ז נעשה ואברהם זקן, זקן זה שקנה חכמה²³, שהי"ע הביטול ודחי" חכמה, שבה מתגלית אחרותו ית' שהיא לבדו וז"ל זולתו²⁴, וכדי להגיע למדרגה זו ה"י צ"ל בא בימים, שהו"ע לכושי החומ"צ, ובאופן שכל יום הוא מלא בקיום החומ"צ, כמאמר²⁵ כל יומא ויומא עביד עבידתי, שאז הם יומין שלילין כו'. ולכן צ"ל קיום החומ"צ באופן שיקיים אפילו מצוה אחת כמה פעמים, כמספר הימים אשר ניתנו לו מן השמים. ועד שיש מצוות שמקיימים כמה פעמים באותו היום, וכמו בענין התפלות, שיש ג' תפלות בכל יום, וכשבת וי"ט י' תפלות, וכדו"כ ה' תפלות. והענין בה, דלכאורה אינו מוכן, הרי מעלת הנשמות היא היותן בבחינת מהלכים דוקא, וכמ"ש²⁶ ונתתי לך מהלכים כיון העומדים האלה, היינו, שצ"ל הי"ך ועל"י דוקא, וא"כ מהו הענין שחוזרים ונשנים אותם המצוות. אך הענין הוא, שהמצוות הם כה"י לכושים שעל ידם יוכל לקשר נפשו באלקות, ולכן צ"ל עשיית מצוות אלו פעמים רבות כדי שתוכל נשמתו להתקשר עם אלקות, ואז תוכל להיות העלי' בכח"י הי"ך.

וכו"ה יש לכאר מה שמצינו שתורה בענין החיוב דתלמוד תורה²⁷, דהנה אמרו ר"ל²⁸ שמי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק עליו נאמר²⁹ כי דבר הוי"ו כזה גוי' הוכרת תורת גוי', ואעפ"כ אמרו³⁰ שמי שאי אפשר לו לעסוק בתורה כל היום מפני עסקו במשא ומתן, די לו בפרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית. ולכאורה אינו מוכן, אם הטעם שאפילו המתבטל מח"ת שעה קלה עליו נאמר כי דבר הוי"ו כזה גוי', הוא מצד

(19) ראה תניא אגרי"ק סכ"ט. תי"א מקץ לב, ד ואילך. תי"א ותי"ה ואברהם זקן שבתע"ה 22.
 (20) חז"א רכ"ב, א. קכ"ט, א. וראה תניא ח"י שרה טז, א. משפטי ע"ג, ע"ג, ב. ד"ה ואברהם זקן תשל"ח (ת"מ סה"מ חשו"ע י' שו ואילך).
 (21) חז"א רכ"ב, א. קכ"ט, א. וראה תניא ח"י שרה טז, א. משפטי ע"ג, ע"ג, ב. ד"ה ואברהם זקן תשל"ח (ת"מ סה"מ חשו"ע י' שו ואילך).
 (22) חז"א רכ"ב, א. קכ"ט, א. וראה תניא ח"י שרה טז, א. משפטי ע"ג, ע"ג, ב. ד"ה ואברהם זקן תשל"ח (ת"מ סה"מ חשו"ע י' שו ואילך).
 (23) ראה מנחות צ"ט, ב.
 (24) תניא פל"ה בהגהה.
 (25) חז"א צד, ויש ע"ב.
 (26) זכרי ג, ו. וראה תניא וישב ל, טע"א ואילך. ועור.
 (27) באוה"ת שם מצ"ן: ועמ"ש בתרי"א סוף דרדשי פורים מזה [צ"ח] ג.
 (28) סנהדרין צ"ט, א. וראה תניא פ"א.
 (29) שלח טו, ל"א.
 (30) ראה מנחות צ"ט, ב.

ממנו ית"י. וכפי שמביא ארמ"ר ה"צ"ע³⁸ מ"ש רבינו חזק"ן ב"ה" וטהר לבנו³⁹ בשם הרב המגיד נ"ע⁴⁰, דפירוש יראה בושח הוא ע"ד מ"ש"י כתר עליין אע"ג דאיהו אור צח אור מצוחצח, אוכס הוא קדם עילת העילת, ולכן מהכ"ש נגד אור כ"ו, וצאכ"כ במוגע לעבודת האדם, דאף שהוא אוהב את השם וירא את השם, מ"מ אין האהו"י של שיתבתן לכלום, וכדאי שיש לו להכובש ולהכלם ביותר כ"ו. וכפרט שיתבתן בריחוק הערך שלו שאינו יודע גם מהות הע"ס, שהרי ידעו בהם היא רק ידעת המציאות ולא השגת המהות, וכ"ש וק"ו שאינו יודע בהינתן כתר"א עילאה, וכפרט כמו שהוא לפני הצמצום, והרי גם כתר"א עילאה שלפני הצמצום אוכס הוא קדם עילת העילת [נדעין זה הוא בכל המדרגות שבכתור"א עילאה, אפילו במדרגות הכי עליונות שבו, ואפילו במדרגה שלמעלה מגדר מדרגות כלל, גם שם אוכס הוא קדם עילת העילת, דאדרבה, עילת העילת נמצא למטה דרקא⁴¹]. וע"י ההבנתו זו תפול עליו הכושה ממנו ית', שזהו ענין התשובה. וזהו העצה למי שאינו זוכה שהרי כל ימיו שלמים כ"ו, שגם אצלו תוכל להיות התקשרות הנפש בצמצום"ה א"ס כ"ה ע"י התשובה.

ו) אף כיצד יבוא לבחי' תשובה זו, הנה כתיב⁴² כי נער ישראל ואהבהו וממצרים קראתי לבני. והענין הוא, כמו שאנו רואים ער"מ אצל בן נער, שכל זמן שנמצא בקירוב ואביו מראה לו אהבתו ומקורבו באהבה וחייבה יחידה, אז מתהרהר הבן בנפשו לעשות מליץ דשטותא מצד קטנות המוחין, אף שהוא נגד רצון אביו, ואף אם אביו מורה בידו אינו משגיח בו ואינו שומע לקולו. ורק כשאביו גוער בו ורוחפו לחוץ ואומר לו שאינו אביו וכה"ג, אזי מתעורר ומתגלה אהבת הבן אל האב בהתגלות לבו וצוהק כמר נפשו שאינו רוצה ליפוד מאביו, ומכ"ש כשלא יקרא בשם אביו כ"ו. וכך הוא הענין באהבת ישראל למקום כ"ה המסתורת בלב כאר"א מישר"ל, שאינה יוצאת מן ההעלם אל הגילוי כי אם ע"י ההתגוננות בריחוק מה'. וזהו כי נער ישראל ואהבהו, וכאשר ישנו ענין

37) ראה תניא פמ"ג, סידור אר"י הערה ובהתמקן שם.
לחיקון תצות בשם הרב המגיד.
38) אר"ה שם. וראה פלה הרמון שם.
39) מאמר אר"ה ח"ב ע' תקמ"ט.
וראה לקר"ה בלב סט, א. וראה גם סה"מ ספר הערכים-חב"ב שם ע' תקמ"ב ואילן, עת"ד ע' מו. תרד"ק ע' קי. ס"ע קלה ואילן. ובהתמקן שם.
וראה ספר הערכים-חב"ב ח"ב ע' תקמ"א, א. (43) הו"שע י"א, א.

מעלת התורה, א"כ, מודיע בעל עסק די לו בפרק א' שחרית ופרק א' ערבית. ואם נאמר שננין עסק התורה הלוי בפני שיש לאדם, שלכן מי שהוא בעל עסק די לו בפ"א שחרית ופ"א ערבית, א"כ מהו החומר כ"כ (ווא"ס איז דער געוואלד) של המתכבטל שעה קלה, ער שעליו נאמר הכרת תכרת גו'. אך הענין מוכן ע"פ משנת"ל שהתורה היא לבוש לנשמה כ"ו, אך יש נשמה שצריכה יותר ללבושים, ויש נשמה שאצלה הצורך בלבושים אינו גדול כ"כ. ולכן, מי שאי אפשר לו לעסוק בתורה כל היום כולו מחמת עסק הפונטה, הרי מאחר שלא הזמינו לו פונטותו מן השמים שיהי' פנוי כל היום לעסוק בתורה, מוכח, שונשמתו אינה צריכה כ"כ ללבושי התורה, ודי לו בפ"א שחרית ופ"א ערבית. אך מי שאפשר לו לעסוק בתורה כל היום, מוכח מזה שונשמתו צריכה ליותר לבושים, ולכן אסור לו לבטל אפילו רגע א', אלא צריך לעסוק כל היום, כפי שיעור הלבושים הדרושים לשורש נשמתו. וזהו גם מה שאמר רד"י: שמי שביטל מצות ק"א אפילו פעם אחת, כאילו לא קרא כל ימיו, דכ"ן שחטר לו בלבושים הדרושים מצד שרש נשמתו, לכן חסר אצלו בהתקשרות עם עצומ"ה א"ס כ"ה. ודוקא ע"י קודם המומ"צ בכל יום ויום, כפי מספר הימים הקצובים לו, ונעשית התקשרות הנשמות עם עצומ"ה א"ס כ"ה.

ה) אף אין כל אדם זוכה לזה שיהי' כל ימיו שלמים ולא יחסר מהם אפי' שעה אחת רגע א' (כלשו'ן רבינו הזק"ן). ויש לומר בכאור דיוק הלשון שאין כל אדם זוכה לזה, זוכה דייקא, שזהו"ע של זכות שאינו התלוי בכחיה, ע"פ הירדע³³ דביטול תורה אין אדם ניצול ממנו בכל יום, כמוכך ממארז"ל³⁴. ג' עברות אין אדם ניצול מהם ככל יום כ"ו, ונמצא שאין זה דבר התלוי בכחיה האדם, אלא צריך לזה זכות וסייעתא דשמיא. והעצה לזה (כהמשך דברי רבינו הזק"ן), דהנה אמרו רז"ל³⁵ שיהי' כל ימיו בתשובה. וענין התשובה הוא כידוע ששוכה אחרית בושה, וכן תשוב אחרית בושת, והיינו ע"י שיתכונן ויעמיק בשכחו בגדולת אוא"ס שהוא למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית³⁶, אזי תיפול עליו הבושה

31) ברכות ס"ג, ב.
32) מאמר אר"ה שם ע' רמ. ע' 27. והערות קצרות לנה"א פ"א (ת, ב — ד"ה אר"ה שם ע' קבא). פלה הרמון שם ע' אפי' עון ביטול תורה.
33) שבת קנ"ג, א.
34) ראה תקי"ז חיקון יש (מ, ב). סוף (מח).
35) תניא פמ"ה (לב, טע"א).
36) חיקון נה. וזהו חרש לך, טע"ג.

ש"פ וראא, כ"ד טבת, מכה"ח שבט, ה'תשי"ב

העולם מרחיב והולך עד שגער בו הקב"ה כו', שנאמר אני שר, אני הוא שאמרתי לעלמין די, שזוהי טבע העולם שהוא בכחונה העלם והסתור. ויש מדריגה עליונה יותר בא-ל שרדי, שמוודה על ריבוי ההשפעה, כמ"ש⁵⁴ והר"ק יקחתי לכם ברכה עד בלי די, כולל גם ריבוי השפעה בהמשכה אלקות בעולמות, כפירוש המדרש⁵⁵ שרדי באלקותי לכל כרי'. אמנם כל זה הוא רק דר' סיפוקא⁵⁶, וכמו די מחסורו אשר יחסר לו⁵⁷, אפילו סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו⁵⁸ (וכמבואר בחסידות⁵⁹ תוכן הענין בדרונויות), שכל זה הוא ענין של מלקי התסרון בלבד, ולא ענין של עשירות ומותרות, שזהו כללות ענין ההמשכה שבבחי' ממכ"ע בלבד. אמנם ע"י הירידה לגלות מצדים דוקא, והנה ממצרים קראתי לבני ישראל הגיעו לגילוי שם הוי", שהו"ע ההמשכה שבבחי' בלי גבול. וזהו אומרו וידבר אלוקים אל משה ויאמר אלין אני הוי". והנה פסוק זה הוא מענה⁶⁰ על שאלת משה למה תרעמה לעם הזה⁶¹, היינו, למה תיצרך להיות כל ענין גלות מצרים. ועל זה בא המענה ויאמר אלין אני הוי". ותכלית ענין גלות מצרים הוא שע"י יתי גילוי שם הוי", ואף שגם אצל האבות נאמר שם הוי" (כנ"ל), הנה שם הוי" שנאמר אצל האבות הוא רק שם הוי" דלחמה, שזוה"ע שם הוי" מלשון מרווח⁶², שזוהי הבחי' ששייכת לעולמות. אמנם ע"י גלות מצרים איך וידעתם כי אני הוי", שם הוי" דלעילא⁶³, שזוה"ע שם הוי" מלשון הוי" הרה וירי כאחור⁶⁴, בחי' בלי גבול. וענין זה בא ע"י עבודת התשובה כנ"ל, וע"י⁶⁵ ונתתי אותה לכם מורשה, כי האהבה הכאה מכחי' התשובה היא כמו ירושה שכלל לו הו"ך רכ אשר לא עמל בו, וכך האהבה וקדחת ה' הכאה ע"י התשובה והכוחה, היא שלא ע"י מעשי הטובים דכר יום כיומן, כי אם בשעתא חזא כו', והו"ע זכא בחורר כחורר ירושה, שענין הירודה הוא מצד שיש לירוש יחס אל המוריש, ואינו נוגע בזה מצד הירוש, ולכן גם חרש שוטה וקטן יורש⁶⁶, כי העיקר הוא שיש לו יחס אל המוריש. וזהו מורשה

56) שמות ה' כב.
57) פודס שפני א (נער ולא תשע) פ"ט.
תניא שפתיחה רפ"ד. וראה מאמרי אדרי"ץ שם.
58) ראה אות"ת ע"פ קרב ואילך.
59) זח"ג רנו, ב (ברע"ט). תניא שער היתוד והאמונה פ"ז (פב, א). פודס שם. וראה מאמרי אדרי"ץ שם. אות"ת שם (ע קבד).
60) פרשתנו ו, ת.
61) ראה משנה נדה מד, רע"א.
62) מלאכי ג, י.
63) ב"ר שם.
64) ראה זח"ג יא, ב. אות"ת שם ע קק.
ואילך. עי קנו ואילך.
65) ראה טו, ת.
66) בחובות טו, ב.
67) ראה סה"ע תרכ"ז ע"ק. תרכ"ט עי ה'ג. תולדה ח"ע ע"מג. המשך תע"ב ח"ע ע"שט.

וידבר גו' וראא

הקירוב (ואהבה), יכול להיות נער ישראל, שיעשה מעשי נערו וקשנות, ודוקא ממצרים קראתי לכני, דע"י מצרים הוא מצר וקשנות, ענין הכושה הנ"ל, ע"י קראתי לכני, שע"י הוא גילוי האהבה ביתר שאת.

וזהו ענין גלות מצרים. דהנה, יש בחינת מצרים וקדושה וכוונת מצרים דלערי. בחינת מצרים וקדושה הוא שמסתפק בלימוד התורה ע"פ חובי הש"ע, וכך בקיום המצוות ר"ל באופן רמזות אשם מלומד⁴⁴, ויצא דרי חובתו לפי ראות עיניו. ומבחינת מצרים שבקדושה הנה ע"י ריבוי ההשלושלות כו' יכול להיות גם בחינת מצרים דלערי. והיינו, שנוכשל בפגם הכריח, ולפעמים ה"י באופן שמטמאין אותו בע"כ כמקרה לילה, וע"י⁴⁵ אשר מצרים מעבידים אותם. וענין יציאת מצרים הוא בחינת תשובה ע"י ענין זה עצמו, כשדואה בעצמו שהוא רחוק מר"י בתכלית, שזהו כמו נכך שאבי דחופו לחוץ ואומר לו שאינו אבי, שאינו יכול לסבול זאת כלל, וע"י הנה ממצרים קראתי לכני, שדוקא המציר והר"חוק מעורר אצלן את ההרגה שהוא כני כו'.

וזהו מעלת ענין התשובה, שגם מי שאינו זוכה שיהיו ימי שלמים, שחסר בלבושי החמ"צ שלו, אפשר שתה"י התקשרות נפשו בעצמו⁴⁶ ע"י התשובה. ואדרבה, יש מעלה בהתקשרות שע"י התשובה על ההתקשרות שע"י לבושי החמ"צ, כי ההמשכה שע"י לבושי החמ"צ היא בבחינת גבול, והיינו, שלפי ערך עבודתו בקיום החמ"צ שהו"ע הלבושים, הנה באופן כזה היא ההמשכה, שהיא מבחי' ממכ"ע. אבל ע"י התשובה, הרי ענין התשובה הוא בשעתא חזא וכרגעא חזא⁴⁶, וההמשכה שע"י היא כבחי' בלי גבול, והיינו לפי שכל ענין של מדידה והגבלה ה"ה יודע שאוכס הוא קדם עילת העליות, ורוצה לצאת מהגבלה זו, ולכן ההמשכה שע"י התשובה, בחינת ממצרים קראתי לכני, היא המשכה נעלית עוד יותר, בבחי' בלי גבול.

44) ישע"י כט, יג. וראה תניא פלי"ט (נג).
45) ת"ט ע"ג. המשך תע"ב ח"ע ע"נאדיסט.
סה"ע שבהשגחה 54. ועוד.
46) פרשתנו ו, ה.
זח"א זקמ, סע"א ואילך.
47) ראה אות"ת שם ע קלד ואילך. סה"ט.
48) חגיגה כ"ב. א. ב"ר פפ"ג, ג.
49) ישע"י כט, יג. וראה תניא פלי"ט (נג).
50) ת"ט ע"ג. המשך תע"ב ח"ע ע"נאדיסט.
51) פרשתנו ו, ה.
52) זח"א זקמ, סע"א ואילך.
53) פרשתנו ו, ה.
54) חגיגה כ"ב. א. ב"ר פפ"ג, ג.
55) ישע"י כט, יג. וראה תניא פלי"ט (נג).
56) ת"ט ע"ג. המשך תע"ב ח"ע ע"נאדיסט.
57) פרשתנו ו, ה.
58) זח"א זקמ, סע"א ואילך.
59) פרשתנו ו, ה.
60) חגיגה כ"ב. א. ב"ר פפ"ג, ג.

בס"ד, וי"ד שבט, ה'תשי"ב*

באתי לגניא אנותי כלה. ואתא כמרדש רבה (במקומנו?) לגני לגנתי, למקום שהי' עיקרי בחתילה, דעיקר שכינה בחתומים הייתה, ועל ידי החטאים הנה על ידי חטא עץ הדעת נסתלקה השכינה מארץ לרקיע הא', ועל ידי שאר חטאים נסתלקה מרקיע לרקיע, עד שבא השביעי, וכל עמדו צדיקים והווי"ו את השכינה מרקיע לרקיע למטה בארץ. והו צדיקים יירשו ארץ שהיא גן עדן לפי שהם השביעין חביבין, שהוא משה, והורידה למטה בארץ. והו צדיקים יירשו ארץ ומשכנים ומעלה מות. ועיקר הגילוי מה שהמשיכו את השכינה למטה, הוא במקדש, כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. והנה דיין בזה רז"ל, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אהר ואהר מישוראל, היינו דכלל אהר ואהר מישוראל, על ידי שעובד בעצמו אותם העבודות שהיו במקדש, על ידי זה שזכך בו עיקר שכינה, כמו שהי' בהה"ל כראת העולה ועוד יותר מכבחתילה, ונעשה עיקר דירה בהתחולתים). והנה*

(א) מאמר זה מוסד בעקרו על הפרק השני מו"ה באתי לגני החשי"י — המאמר היותר ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקל"ל נב"מ וי"ע, ללמוד אותו בימי יו"ד שבט ה'תשי"י, יום בו נסתלק.

(ב) בכל הנאמר עד כאן — ראה ד"ה באתי לגני ה'תשי"א בארכות.

(*) המאמר הנה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעתו (מוצאי ט"ק, כ"ה אדר, ה'תשי"ב), והואיל להוסיף בו הערות ומראה מקומות. בהוצאה זו נחתפו ע"י המו"ל מראי מקומות לפסוקים מחו"ל וכ"ו (בהערות המוסופרות).

חלק מהמאמר נרפס בלק"ש ח"א ע' 205 ואילך.

- (1) שה"ש ה', א.
- (2) שהש"ר עה"פ.
- (3) וק"י פכ"ט, יא.
- (4) תהלים ל"ו, כט.
- (5) ראה מהדו"ל ל"ב"ר פ"ט, י. מ"ז ומחוד"ו לכמדב"ר פ"ג, ב.
- (6) תודמות כה, ח.
- (7) כ"ה בשם רז"ל בלק"ו נשא כ, טע"ב. וכ"מ. והא דאשית חכמה שער האהבה פ"י קרוב לתולדות (ו"ה ושני פסוקים). אלישר עה"פ חרומה שם ("שמונת לומדים"). של"ה ט, א, רא, א, חלק תושב"כ חרומה שכה, ב, שכו, ב.
- (8) כותב לקמן — ראה ד"ה באתי לגני ה'תשי"א פ"ב (טה"מ ה'תשי"א ט"ע 112 ואילך).

אני הוי', שבכדי להגיע לבתי הוי' דלעילא הוי' זה בק"י ע"י צנין הירושתי. ויש להוסיף, שמוזכרת הוא גם מלשון ראש ומורה על ההתקשרות עם ראש העדה, ראשיכם שבטיכם, והיינו, שכדי שגם חוטב עציר ושואב מימך יגיעו לגילוי שם הוי', צ"ל להתקשרות עם ראשיכם שבטיכם, שלא להפריד ח"ו מהמורדש, וכנ"ל בענין התשובה, שהוא כמו הכן שאינו יכול לסבול כאשר אביו אומר לו שאינו אביו, ודעה להיות מקושר אליה. וע"י וידעתם כי אני הוי', שתהיו מקושרים (דע) לשון התקשרות) לשם הוי' דלעילא, בתי הוי' ויהי כאחד, כה"ל כל"ג, שכל זה בא ע"י בתשובה.

- (62) ראה גם בהשדחה של אחרי המאמר
- (63) לשון הכותב — נצבים כט, ט"י.
- (64) תניא ספ"ג. פמ"ב (נט, ב). וככ"מ.
- (65) וראה לקו"י ר"פ נצבים.
- (66) ות"מ ח"י ע' 279.